

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: تاریخ اسلام ۲
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۹	سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ۱۳۹۸	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	جمله های صحیح و غلط را مشخص کرده و در پاسخ نامه بنویسید. الف (ضعف خلافت عباسی و نفوذ ترکان در سده سوم هجری، راه را برای تشکیل حکومت های مستقل در ایران فراهم ساخت . ب (امام سجاد (ع) در واقعه کربلا حضور نداشت، از این رو مجال جنگیدن و شهادت برایشان فراهم نشد . ج (فرقه «واقفه» معتقد بودند امام کاظم(ع) هنوز زنده است و مهدی موعود بوده و پس از مدتی ظهور خواهد کرد. د (تأسیس دیوان در تمدن اسلامی به عصر خلیفه اول (ابوبکر) بر می گردد .	۱
۲	جاهای خالی را با کلمه های داده شده پُر کنید و در پاسخ نامه بنویسید . (هارون - شبکه وکالت - متوکل - تاج محل - سمرقند- بخارا- مراغه - شبکه نواب - عالی قاپو) الف (امام هادی(ع) برای ایجاد ارتباط با شیعیان از (که متشکل از نمایندگان وکلای وی در مناطق شیعه نشین بود) استفاده کرد . ب (عصر محنت شیعیان در زمان خلافت عباسی بود . ج (از آثار هنری و معماری باقی مانده از دوره حضور مسلمانان در هند بنای زیبا و باشکوه است . د (از مهمترین رصدخانه ها در دوره تمدن اسلامی می توان به رصد خانه و اشاره کرد .	۱/۲۵
۳	گزینه صحیح را انتخاب کرده و در پاسخ نامه بنویسید . الف (در زمان عبدالملک بن مروان کدام قیام رخ داد ؟ (۱) توابین (۲) زیدین علی (۳) محمد نفس زکیه (۴) یحیی بن زید ب (نقش کلیدی را در پیروزی بنی عباس چه کسی بر عهده داشت ؟ (۱) ابوسلمه (۲) ابو مسلم (۳) ابراهیم امام (۴) سفاح ج (قهرمان اصلی فتح اندلس که بود ؟ (۱) موسی بن نصیر (۲) طارق بن زیاد (۳) ولیدبن عبدالملک (۴) عمر بن عبدالعزیز د (این جمله گفته کدام امام معصوم است ؟ « به شرق و غرب عالم بروید ، اما جز علم ما ، علم صحیح نمی یابید . » (۱) امام باقر(ع) (۲) امام صادق (ع) (۳) امام جواد (ع) (۴) امام سجاد(ع)	۱
۴	در مورد مدارس مهم جهان اسلام به سؤالات زیر پاسخ دهید . الف (مدارس مهم در بغداد را نام ببرید . ب (مؤسس این مدارس چه کسانی بودند ؟	۱
	ادامه سؤال ها در صفحه ی دوم	

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته : علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: تاریخ اسلام ۲
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۹	سال سوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۵	به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید و در پاسخ نامه بنویسید . (هر مورد ۰/۵) الف) دو مورد از اقدامات اصلاحی عمر بن عبدالعزیز را بنویسید . ب) دلیل اقتصادی عباسیان برای انتخاب بغداد به پایتختی را بنویسید . ج) یکی از علل و عوامل سقوط خلافت عباسی را بیان کنید . د) یکی از عوامل پیروزی مسلمانان در فتح اندلس را بیان کنید . هـ) کدام اقدام نواب امام زمان (ع) نوعی آماده سازی برای ورود به عصر غیبت کبری بود ؟ و) چرا روابط فاطمیان و عباسیان خصمانه بود ؟	۳
۶	به سوالات زیر پاسخ کامل داده و در پاسخ نامه بنویسید . چرا مذهب شیعه دوازده امامی را مذهب جعفری نامیده اند ؟ دو مورد بنویسید .	۱
۷	چرا مأمون به امام رضا (ع) پیشنهاد ولایت عهدی داد ؟ دو مورد بنویسید .	۱
۸	عواملی که سبب شد شیعیان ، امامت امام جواد(ع) را با وجود کمی سن بپذیرند بیان کنید .	۰/۷۵
۹	شیعیان چگونه با امام حسن عسکری (ع) ارتباط برقرار می کردند ؟ دو مورد بنویسید .	۰/۵
۱۰	دو مورد از عوامل و زمینه های اصلی قیام های علویان را در عصر عباسیان بیان کنید .	۱
۱۱	زمینه و عوامل بروز انشعاب در شیعه را نام برده ، یکی را به دلخواه توضیح دهید .	۱/۵
۱۲	چهار مورد از مهم ترین حکومت های شیعی در زمان عباسیان را نام ببرید .	۲
۱۳	تمدن را تعریف کنید .	۰/۵
۱۴	« بیت الحکمه » که در عصر هارون عباسی تأسیس شد به چه اموری اختصاص داشت ؟	۰/۵
۱۵	وزارت تنفیذ و تفویض را با یکدیگر مقایسه کرده و تفاوت آن ها را بنویسید .	۱/۵
۱۶	سه مورد از عواملی را که موجب انحطاط فرهنگی و تمدن اروپا شد نام ببرید .	۱/۵
۱۷	یکی از عوامل خارجی رکود تمدن اسلامی، جنگ های صلیبی بود . این عامل را توضیح دهید .	۱
	پیروباشید	جمع نمره
		۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس:	رشته : علوم و معارف اسلامی	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۹
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : ۱۰ صبح	تعداد صفحه : ۲
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://ace.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف (صحیح) ب (غلط) ج (صحیح) د (غلط)	۱ (هر مورد ۰/۲۵)
۲	الف (شبکه وکالت (۰/۲۵)) ب (متوکل عباسی (۰/۲۵)) ج (تاج محل (۰/۲۵)) د (مراغه (۰/۲۵)) سمرقند (۰/۲۵)	۱/۲۵
۳	الف (۱) ب (۲) ج (۲) د (۱)	۱ (هر مورد ۰/۲۵)
۴	الف (نظامیه و مستنصریه) ب (خواجه نظام الملک و خلیفه عباسی)	۱ (هر مورد ۰/۵)
۵	الف (۱ - رعایت احکام و سنن دینی فراموش شده ۲ - برخورد با ظلم به مردم ۳ - حفظ حرمت شخصیت های محبوب (اهل بیت) ۴ - صدور دستور جمع آوری و تدوین احادیث نبوی ۵ - منع لعن حضرت علی (ع) بر منابر ۶ - بازگرداندن فدک به فاطمیان ۷ - نیکی در حق اولاد حضرت فاطمه (س) ۸ - بازگرداندن فدک به فاطمیان (۰/۲۵) (دو مورد هر مورد ۰/۲۵) ب (عراق نسبت به حجاز و شام سرزمینی حاصلخیز بود و قابلیت های اقتصادی خوبی داشت (۰/۵) ج (۱ - ضعف و سستی خلافت عباسی بر اثر رقابت ها ، اختلافات و درگیری ها ۲ - رواج فساد و عیاشی در میان خلفای عباسی و درباریان و فقدان آمادگی لازم نظامی ۳ - تحریک مغولان توسط مسیحیان ۴ - بی توجهی خلیفه عباسی به خیر خواهی وزیر شیعی برای ارسال هدایا برای هلاکو (یک مورد ۰/۵) د (۱ - نارضایتی عمومی مردم اندلس از ستمگری پادشاه ویزگوت ها ۲ - امتیازات ناعادلانه کلیسا و بی عدالتی هایی که به نام دین حضرت مسیح رایج شده بود . ۳ - ندای برابری و نفی تبعیض نژادی ۴ - رفتارهای انسانی مسلمانان با مردم مناطق فتح شده (یک مورد ۰/۵) هـ (شیعیان را به فقیهان و محدثان راستین شیعه برای رفع مشکلات علمی و دینی ارجاع دهند. (۰/۵) و (زیرا آنان همچون بنی عباس مدعی خلافت بر سراسر قلمرو اسلامی بودند. (۰/۵)	۳
۶	۱ - طولانی بودن دوره امامت امام صادق (ع) ۲ - درگیری های امویان و عباسیان و مشغول شدن حکومت به سرکوب قیام های متعدد علویان ، حاکمیت کمتر می توانست مزاحم فعالیت های امام شود . ۳ - فراهم بودن زمینه بیان روایات فراوان در موضوع های مختلف فقهی ، کلامی و تفسیری و تاریخی و غیره ۴ - تربیت شاگردان بسیار و گسترش کمی و کیفی شیعه (دو مورد هر مورد ۰/۵)	۱
۷	۱ - از بین بردن محبوبیت امام (ع) با درگیر کردن آن حضرت به مناصب حکومتی ۲ - مراقبت بیشتر از امام (ع) که خطری بالقوه محسوب می شد ۳ - مهار قیام علویان ۴ - کسب مشروعیت برای خلافت عباسی (دو مورد هر مورد ۰/۵)	۱
۸	۱ - استدلال امام جواد و برخی از دانشمندان به نبوت بعضی از پیامبران در کودکی همچون حضرت سلیمان - یحیی و عیسی (ع) ۲ - توان پاسخگویی امام به پرسش های متعدد و متنوع شیعیان و غیر شیعیان ۳ - انجام معجزات و امور خارق عادت (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۹	۱ - مسیر حرکت امام به دارالخلافه فرصتی برای دیدار بود (دو شنبه و پنج شنبه) ۲ - مکاتبه با امام ۳ - وجود وکلا و نمایندگان امام در میان شیعیان ، راه ارتباطی خوبی بود . (دو مورد هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس:	رشته : علوم و معارف اسلامی	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸/۱۰/۹
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : ۱۰ صبح	تعداد صفحه : ۲
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشوردی ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://ace.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۰	۱ - عمل نکردن حاکمان به فرامین قرآن و سنت پیامبر (ص) ۲ - وارد کردن بدعت در دین، یعنی امور خارج از دین را به نام دین رقم زدن ۳ - محروم شدن اهل بیت از حقوقشان ۴ - موروثی کردن خلافت یا ستمگری و تبعیض های ناروا و نصب کارگزاران فاسد (دو مورد هر مورد ۰/۵)	۱
۱۱	۱ - فضای خفقان آمیز عصر اموی و عباسی ۲ - فقدان بصیرت لازم ۳ - دنیا طلبی ۴ - دسیسه های امویان و عباسیان (دو مورد هر مورد ۰/۵) توضیح یک مورد کافی است : (۰/۵) ۱ - فضای خفقان آمیز عصر اموی و عباسی : فاش شدن اسامی امامان بعدی موجب حساسیت حکام ظالم اموی و عباسی و در نتیجه ، به خطر افتادن جان امام و پیروانش می شد از این رو حتی الامکان نام و ویژگی های امامان مخفی می ماند و همین امر موجب انحراف برخی شیعیان می شد. ۲ - فقدان بصیرت لازم : بعضی از شیعیان ، به علت نداشتن بصیرت و آگاهی لازم ، در شناخت امام خویش دچار اشتباه می شدند از این رو کسانی را به عنوان رهبر و امام برمی گزیدند که فاقد صلاحیت لازم بودن . ۳ - دنیا طلبی: بسیاری از کسانی که اقدام به ایجاد فرقه های جدید کرده اند ، گرفتار دنیا طلبی و مفاصد اخلاقی بودند . به عنوان مثال سران مذهب واقفه پس از امام کاظم (ع) به طمع چنگ اندازی بر اموال شرعی متعلق به آن حضرت امامت امام رضا (ع) را انکار کردند . ۴ - دسیسه های امویان و عباسیان: حکومت امویان و عباسیان برای ایجاد اختلاف میان پیروان امامان (ع) تلاش های بسیاری کردند .	۱/۵
۱۲	۱ - علویان طبرستان ۲ - ادریسان ۳ - زیدیان یمن ۴ - حمدانیان ۵ - آل بویه ۶ - بنی مزید ۷ - حکومت اسماعیلیان (۴ مورد هر مورد ۰/۵)	۲
۱۳	تمدن : به مجموعه دستاوردها و اندوخته های مادی و معنوی (۰/۲۵) بشر که نمود بیرونی دارند (۰/۲۵) اطلاق می شود .	۰/۵
۱۴	اختصاص به جمع آوری و ترجمه کتاب های دیگر ملت ها داشت	۰/۵
۱۵	وزارت تفویض : در این نوع وزارت ، وزیر حق داشت در همه امور دخالت کند (۰/۲۵) به جز سه مورد : تعیین ولیعهد (۰/۲۵) برکنار کردن گماشتگان خلیفه (۰/۲۵) ، کناره گیری از وزارت بدون اذن خلیفه (۰/۲۵) وزارت تنفیذ : در این نوع وزارت ، وزیر از خود اختیاری نداشت و فقط امر خلیفه را اجرا کرد (۰/۵)	۱/۵
۱۶	۱ - اختلافات طبقاتی و شکاف عمیق میان فقیران و ثروتمندان ۲ - وجود نظام برده داری و نژادپرستی ۳ - رفتارهای غیر انسانی اشراف در برخورد با بردگان و فرودستان ۴ - همراهی رهبران کلیسا با طبقات اشرافی ۵ - مقابله رهبران کلیسا با نوآوری های علمی دانشمندان (۳ مورد هر مورد ۰/۵)	۱/۵
۱۷	این جنگ ها در طول قریب به دو قرن (۶ و ۷ هجری) (۰/۲۵) از سوی مسیحیانی اروپا بر مسلمانان تحمیل شد (۰/۲۵) و نتیجه آن ، ضعف و خسارت برای مسلمانان از سویی (۰/۲۵) و آشنایی اروپاییان با تمدن اسلامی از سوی دیگر بود . (۰/۲۵)	۱
	جمع نمره	۲۰

همکاران محترم : لطفاً به مفهوم های صحیح و منطقی دیگر نمره تعلق گیرد .